

قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت مصوب 18/09/1386

شناسنامه:

شماره روزنامه رسمی: 18318

تاریخ روزنامه رسمی: 25/10/1386

شماره ابلاغ: 160999

تاریخ ابلاغ: 23/10/1386

مرجع تصویب: مجلس شورای اسلامی

تاریخ تصویب: 18/09/1386

بیشتر بخوانید: [مقررات اصلاح الگوی مصرف](#)

متن قانون:

ماده 1 - اصلاح 20/02/1396 - دولت مکلف است در جهت توسعه حمل و نقل درون شهری و برون شهری کشور و مدیریت بر مصرف سوخت نسبت به بهینه سازی عرضه خدمات حمل و نقل (از طریق اصلاح و توسعه شبکه حمل و نقل ریلی، برقی کردن خطوط و اجراء علائم و تأسیسات و ارتباطات، افزایش سرعت در شبکه ریلی، یکپارچه سازی و ساماندهی مدیریت حمل و نقل، اصلاح قیمتها، ایمن سازی و بهبود تردد، بهسازی و از رده خارج نمودن خودروهای فرسوده سبک و سنگین مسافری و باری درون و برون شهری، تبدیل خودروهای بنزین سوز و گازوئیل سوز به دوگانه سوز، الزام معاینه فنی، توسعه ناوگان حمل و نقل همگانی ون و مینی بوس و مدی بوس و اتوبوس، استفاده از سامانه هوشمند حمل و نقل، ساخت و توسعه شبکه آزادراه ها و بزرگراه های بین شهری، حمل ترکیبی کالا از مبدأ تا مقصد نهائی با شبکه ریلی و شبکه مکمل جاده ای، الزام به داشتن توقفگاه در انواع کاربری ها، احداث توقفگاه های عمومی، ساماندهی و ایجاد توقفگاه ها و پایانه های بار و مسافر شهری و برون شهری اعم از ریلی و جاده ای در نقاط مناسب از شهرها و حومه آن، افزایش امنیت و قابلیت اطمینان و دسترسی)، بهینه سازی تقاضای حمل و نقل (از طریق اصلاح فرآیندهای اداری، کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات، اصلاح کاربری زمین و آمایش سرزمین، اعمال محدودیتهای ترافیکی، آموزش و فرهنگ سازی)، بهینه سازی مصرف انرژی (از طریق عرضه بنزین و گازوئیل در بخش حمل و نقل با استفاده از کارت هوشمند سوخت، احداث جایگاه های عرضه گاز، حمایت از ابداعات و اختراعات مؤثر در کاهش مصرف سوخت)، بهینه سازی تولید خودرو [از طریق تولید خودروهای گازسوز، تأمین تجهیزات استفاده از گاز توسط خودروها، حمایت از تولید خودروهای برقی، دو نیرویی (هیبریدی) و کم مصرف، استانداردسازی تولید خودروی سبک و

سنگین و موتورسیکلت در مصرف سوخت و کاهش آلاینده‌گی و خروج بنزین و گازوئیل از سبد حمایتی، حداکثر از ابتداء سال 1391 هجری شمسی اقدام نماید.

تبصره - الحاق 20/02/1396 - دولت مجاز است به منظور ترغیب مصرف کنندگان به استفاده از کارت هوشمند سوخت مختص هر خودرو از سیاست های انگیزشی در چهارچوب قوانین و مقررات استفاده کند.

ماده 2 - به دولت اجازه داده می شود برای اجراء احکام ماده (1) این قانون اقدامات زیر را به عمل آورد:

1- اعطاء کمکهای بلاعوض یارانه ای به بخشهای غیردولتی مرتبط با اهداف این قانون؛

2- تخفیف در حقوق ورودی و سود بازرگانی واردات ناوگان حمل و نقل همگانی، خودروهای کم مصرف، خودروهای گازسوز، نفت گاز، برقی و دنیرویی (هیبریدی) و قطعات و تجهیزات مربوطه؛

3- تخفیف در حقوق ورودی و سود بازرگانی واردات تجهیزات، تأسیسات، ماشین آلات و قطعات مورد نیاز شبکه و ناوگان ریلی (شهری و برون شهری) و توسعه آزادراه ها و بزرگراه ها؛

4- اعطاء تسهیلات بانکی و پرداخت بخشی از سود تسهیلات بانکی به بخشهای مرتبط با اهداف این قانون؛

5- تغییر کاربری اراضی و واگذاری زمینهای مورد نیاز احداث جایگاه های عرضه گاز طبیعی تا پایان سال 1390 هجری شمسی به قیمت منطقه ای پس از تملک و پرداخت بهای عادلانه آنها به صاحبان اراضی؛

6- تعیین و اخذ جریمه، متناسب با مازاد مصرف سوخت و آلاینده‌گی از خودروهای سبک و سنگین به صورت پلکانی؛

7- تعیین و اخذ عوارض، بر مبنای میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی و نوع سوخت از خودروهای تولید داخل و وارداتی از تولیدکنندگان داخلی و واردکنندگان.

ماده 3 - دولت مکلف است نظارت بر اجراء زمانبندی شده طرحها و پروژه های مرتبط با اهداف این قانون را با راهکارهایی که در آئین نامه های اجرائی مشخص خواهد کرد، اعمال نماید و هر شش ماه یکبار گزارش پیشرفت کار را به کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده 4 - توزیع کمکها، یارانه ها، تسهیلات و اعتبارات موضوع این قانون و تعیین دستگاه مجری با توجه به شرح وظایف قانونی به عهده دولت است. دولت موظف است به نحوی اقدام کند که ضمن صرفه جویی، سرعت و کیفیت نیز لحاظ گردد.

ماده 5 - اصلاح 31/03/1390 - شرکتهای بیمه گر موظفند متناسب با ارزیابی دولت از عملکرد دستگاه های مؤثر در کاهش حوادث و تلفات حمل و نقل درون شهری و برون شهری، معادل پنجاه درصد (50%) صرفه جویی حاصل از عدم پرداخت خسارات بیمه بدنه و شخص ثالث را برای آموزش و فرهنگ سازی ایمنی تردد، تأمین تجهیزات، اصلاح فیزیکی نقاط و مقاطع حادثه خیز و کمک به پرداخت هزینه های جاری (با تصویب طرحها و اعتبارات پیشنهادی از سوی شهرداری ها در شورای هماهنگی ترافیک استان و از سوی وزارت راه و شهرسازی و پلیس راهور، در کمیسیون ایمنی راههای وزارت راه و شهرسازی) به دستگاههای مذکور اختصاص دهند.

ماده 6 - دولت موظف است با اولویت حمل و نقل ریلی به گونه ای اقدام نماید که سهم حمل و نقل ریلی در جا به جایی بار و مسافر و مصرف سوخت در حمل و نقل برون شهری بر مقادیر جدول شماره (1) این قانون منطبق شود.

ماده 7 - دولت موظف است سیاستهای بخش حمل و نقل همگانی شهری را به گونه ای تنظیم نماید که از ابتدا سال 1391 هجری شمسی در مجموع هفتاد و پنج درصد (75%) سفرهای درون شهری پوشش داده شده و سهم هر یک از بخشهای حمل و نقل همگانی و مصرف سرانه بنزین در روز بر اساس جدول شماره (2) باشد.

تبصره - در شهر تهران نسبت تسهیم حمل و نقل عمومی از کل سفرهای درون شهری برای اتوبوسرانی، تاکسی رانی و حمل و نقل ریلی به ترتیب تا حداکثر بیست و پنج درصد (25%)، بیست درصد (20%) و سی درصد (30%) می باشد.

ماده 8 - در صورتی که شهرداری شهرهای دارای شهرک اقماری، شرکتهای شهرک های جدید، شرکتها و کارخانه ها، هزینه تأمین زیرساخت و ابنیه خطوط ریلی به شهرک های اقماری، شهرهای جدید یا محل شرکت یا کارخانه را تأمین نمایند، دولت هزینه روسازی، علائم، تأسیسات و ناوگان اجراء پروژه های مربوطه را تأمین خواهد کرد.

تبصره - اعتبارات مورد نیاز این بند از محل اعتبارات پیش بینی شده در ماده (10) این قانون تأمین خواهد شد.

ماده 9 - مدیریت حمل و نقل بار و مسافر در محدوده شهر و حومه آن به عهده شهرداری است.

ماده 10 - اعتبارات مورد نیاز موضوع این قانون به میزان چهل هزار میلیارد (000/000/000/000/40) ریال در بخش درون شهری و شصت هزار میلیارد (000/000/000/000/60) ریال در بخش برون شهری در هر سال تعیین می گردد. دولت مجاز است این اعتبارات را در دو ردیف متمرکز درون شهری و برون شهری از محل درآمد عمومی، صرفه جویی حاصل از اجراء این قانون و حساب ذخیره ارزی تأمین و در بودجه سنواتی منظور نماید. این اعتبارات در حساب مخصوص نزد خزانه داری کل کشور به صورت صد در صد (100%) تخصیص یافته تلقی می گردد.

ماده 11 - اصلاح 31/03/1390 - وصولی های موضوع بندهای (6) و (7) ماده (2) و ماده (5) بین شهرداری ها و وزارت راه و شهرسازی جهت انجام تکالیف این قانون به نسبت شصت درصد (60%) و چهل درصد (40%) در قالب بودجه های سنواتی توزیع می گردد. کمک به شهرهای فاقد سامانه ریلی شهری مصوب برای ساماندهی حمل و نقل همگانی و بهبود عبور و مرور دارای اولویت است. 1. به موجب تبصره 3 «قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت»، در کلیه قوانین به جای وزارتخانه های تعاون، کار و امور اجتماعی و رفاه و تأمین اجتماعی و دو وزارتخانه صنایع و معادن و بازرگانی و وزیران آنها به ترتیب دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت جایگزین می شود.

ماده 12 - اصلاح 31/03/1390 - آئین نامه اجرائی این قانون حداکثر دو ماه پس از ابلاغ این قانون با پیشنهاد مشترک نماینده ویژه ریاست جمهوری، وزارت راه و ترابری، وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. ماده 13 - اجراء کلیه قوانین مغایر با این قانون به جز قانون برنامه توسعه ملغی الاثر می گردد.

جدول 1 - برون شهری

انتهای سال شرح	1386	1387	1388	1389	1390
سهم حمل و نقل ریلی در حمل و کالا (درصد)	7/1	12	17	23	30
سهم حمل و نقل ریلی در حمل مسافر (درصد)	4	6	9	13	18
سهم جابه جایی مسافر با حمل و نقل همگانی (درصد)	53	54	55	56	57
نسبت کشته به 000/100 نفر جمعیت در تصادفات	40	34	27	20	15

10	13	17	20	22	کشته به 10/ 000 وسیله نقلیه در تصادفات
0/12	0/13	0/14	0/15	0/16	سهم سوخت گازوئیل در حمل کالا (لیتر بر تن)

جدول ۲ - درون شهری

۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	انتهای سال شرح
۷۵	۶۴	۵۵	۴۷	۴۱	سهم حمل و نقل همگانی از سفرهای شهری (درصد)
۴۰	۳۵	۳۱	۲۷	۲۴	متوسط سهم در کشور
۲۵	۲۲	۲۰	۱۸	۱۶	سهم اتوبوس، مدی بوس، مینی بوس (درصد)
۱۰	۷	۴	۲	۱	سهم تاکسی و ون (درصد)
0/7	0/8	0/9	۱	1/1	سهم قطار شهری و حومه ای (درصد)
					مصرف سرانه روزانه بنزین حاصل از نفت (لیتر در روز بر نفر)

قانون فوق مشتمل بر سیزده ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم آذر ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 28/09/1386 به تایید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی
غلامعلی حداد عادل